

Sygn. akt VIII U 152/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2018 r. w Gliwicach

sprawy Z. G. (G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołań Z. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 15 grudnia 2017r. i 24 stycznia 2018r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu Z. G. prawo do emerytury poczynając od 24 grudnia 2017r.,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. akt. VIII U 152/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 grudnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz. 1383 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu Z. G. prawa do emerytury w niższym wieku w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem ZUS uwzględnił mu jedynie 11 lat i 28 dni takiej pracy.

W uzasadnieniu ZUS wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu okresu zatrudnienia w Kombinacie (...) S.A. od 1 grudnia 1990r. do 14 czerwca 1991r. na stanowisku ślusarz – kierowca, bowiem stanowisko to nie figuruje w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 7 (...) z 19 maja 1983r., pod wskazaną

przez pracodawcę pozycją 43, dział IV, wykazu A. Dodatkowo ZUS zwrócił uwagę, że wykonywanie prac na różnych stanowiskach,

w obszarze odrębnych działów i pozycji zarządzenia resortowego, wyklucza możliwość spełnienia wymogu wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przewidzianego dla danego stanowiska pracy. organ rentowy nie zaliczył też okresu pracy na stanowisku kierowcy w Firmie Handlowej (...) w okresie od 5 września 1991r. do 31 grudnia 1998r., wobec nieprzedłożenia za ten okres świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Następnie decyzją z dnia 24 stycznia 2018r. organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonemu Z. G. prawa do emerytury w niższym wieku

w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, bowiem ZUS uwzględnił mu jedynie 11 lat i 28 dni takiej pracy. w uzasadnieniu zasadniczo podtrzymał swoją dotychczasową argumentację, jak również zaznaczył, że do pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu okresu zatrudnienia w Kombinacie (...) S.A. od

1 grudnia 1990r. do 14 czerwca 1991r. na stanowisku ślusarz – kierowca, bowiem stanowisko to nie figuruje w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3 (...) z 30 marca 1985r., pod wskazaną przez pracodawcę pozycją 25, pkt 1, dział XIV, wykazu A.

W odwołaniach od obu powyższych decyzji ubezpieczony domagał się ich zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy

w warunkach szczególnych. Podniósł, iż pracę w warunkach szczególnych wykonywał

w obu spornych okresach. Nadto wskazał, iż taki charakter jego pracy wynika z zeznań świadków, o przesłuchanie których wniósł.

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Równocześnie organ rentowy poinformował, iż uznał ubezpieczonemu za pracę w warunkach szczególnych jedynie okres pracy od 3 listopada 1979r. do 30 listopada 1990r. w Kombinacie (...) S.A. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, ponieważ jedynie za ten okres przedłożył on stosowne świadectwa pracy w warunkach szczególnych.

Sprawy z obu odwołań od powyższych decyzji zostały połączone do wspólnego rozpoznania pod sygn. akt VIII U 152/18.

Sąd Okręgowy w Gliwicach poczynił następujące ustalenia:

W dniu 27 listopada 2017r. ubezpieczony Z. G., urodzony (...) złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, jednak równocześnie ze złożeniem wniosku emerytalnego wniósł o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na rzecz dochodów budżetu państwa. Skarżący na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, z tym, że w ocenie ZUS – okoliczności te były niesporne pomiędzy stronami.

Na podstawie złożonych przez ubezpieczonego świadectw pracy organ rentowy uwzględnił mu jedynie 11 lat i 28 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie zaliczył odwołującemu do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 1 grudnia 1990r. do 14 czerwca 1991r. na stanowisku ślusarza – kierowcy i od 5 września 1991r. do 31 grudnia 1998r., na stanowisku kierowcy.

W okresie od 3 listopada 1979r. do 14 czerwca 1991r. ubezpieczony zatrudniony był w Kombinacie (...) S.A. Przedsiębiorstwo to zajmowało się produkcją koksu na rzecz hut i jego dystrybucją. Zakład posiadał własną bazę transportową, gdzie zatrudniał kierowców. Baza transportowa obejmowała samochody ciężarowe o masie powyżej 3,5 ton. Dodatkowo ze względu na charakter działalności zakładu i obowiązujące w tym czasie przepisy, przedsiębiorstwo

posiadało też w swojej strukturze zakładową straż pożarną. Dysponowała ona zastępami gaśniczymi i tzw. pojazdem bojowym, który był pojazdem uprzywilejowanym, służącym do przewozu strażaków i prowadzeni akcji gaśniczo – ratowniczych. Do samochodu tego był na stałe przypisany kierowca.

Ubezpieczony w trakcie zatrudnienia w tej firmie pracował początkowo, tj. od 3 listopada 1979r. do 30 listopada 1990r. kierowca samochodu ciężarowego o masie powyżej 3,5 ton. Okres ten został odwołującemu zaliczony przez ZUS do okresów pracy w warunkach szczególnych.

Z dniem 1 grudnia 1990r. odwołujący został przeniesiony do zakładowej straży pożarnej, gdzie od tego czasu, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał swoje obowiązki wyłącznie jako kierowca samochodu gaśniczego. Wprawdzie pracodawca przypisał mu w tym czasie dodatkowo stanowisko ślusarza, jednak faktycznie odwołujący pracy takiej nie wykonywał. Zajmował się natomiast stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obsługą opisanego wyżej wozu bojowego. W takim charakterze pracował on do końca zatrudnienia u tego pracodawcy, tj. do 14 czerwca 1991r.

Z dniem 5 września 1991r. ubezpieczony podjął zatrudnienie w Firmie Handlowej (...) w G.. Była to firma zajmująca się importem piwa i napojów bezalkoholowych. Towary te dystrybuowała wśród mniejszych sklepów i lokali gastronomicznych, a z czasem do hal MAKRO na terenie Polski południowej i następnie terenie całego kraju. Towary były rozwożone własnym transportem firmy. W praktyce były to samochody ciężarowe o całkowitym ciężarze powyżej 3,5 ton. Pierwszy taki samochód, tj. M. typu 608, M. M. zakupił w roku 1991. Kolejny, tj. M. typu 410 D KA firma wzięła w leasing w roku 1993. Natomiast z odpisu polisy ubezpieczeniowej wynika, iż w okresie od czerwca 1997 do czerwca 1998, M. M. opłacił polisę obowiązkowego ubezpieczenia OC z tytułu użytkowania (...) typu LP 808.

Ubezpieczony w tej firmie pracował od początku jej działalności i był jedynym kierowcą z uprawnieniami do prowadzenia samochodów ciężarowych, który na stałe pracował w tej firmie. Inni kierowcy z takimi uprawnieniami pracowali po kilka miesięcy i zwalniali się. Z tego też względu praktycznie stale zajmował się on prowadzeniem samochodów ciężarowych. Z kolei samochodami dostawczymi jeździł serwisant, który dostarczał nimi dystrybutory piwa i napojów do lokali. On też jeździł tym samochodem w razie konieczności wymiany czy konserwacji tych urządzeń. Samochodem takim jeździł również magazynier, który w razie potrzeby dostarczał mniejsze ilości towaru do blisko położonych odbiorców. Z kolei odwołujący samochodem dostawczym jeździł zasadniczo, dopiero w ostatnich 2 latach zatrudnienia w tej firmie.

W praktyce jego rozkład pracy wyglądał w ten sposób, że przychodził do pracy, pobierał samochód ciężarowy załadowany towarem dla grupy odbiorców. Następnie udawał się w trasę i w zależności od długości trasy wykonywał kilkugodzinny kurs na trasie w niewielkiej odległości od firmy, po zakończeniu którego zdawał pojazd. Z kolei gdy wozil towar do odległych odbiorców, to jego trasa trwała od 2 do 3 dni. Każdorazowo jego praca jako kierowcy, w dobowym wymiarze czasu pracy trwała nie mniej niż 8 godzin.

Po zakończeniu zatrudnienia w tej firmie, w imieniu pracodawcy, świadectwo pracy wystawiła mu osoba zajmująca się na co dzień sprawami biurowymi. Nie miała ona jednak świadomości, że oprócz „zwykłego” świadectwa pracy winna również wystawić świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, bowiem sprawami kadrowymi zajmowała się ona wyłącznie sporadycznie w razie takiej konieczności. Nie miała w tym zakresie doświadczenia.

Razem z ubezpieczonym w Firmie Handlowej (...) pracowali M. M. – właściciel firmy – przełożony ubezpieczonego, E. W. – pracownik biurowy – wystawiła odwołującemu świadectwo pracy i J. W. – serwisant – kierowca samochodu dostawczego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, zeznań świadków M. M., E. W. i J. W. (k.53-55), wyjaśnień ubezpieczonego (k.58-59), a także w oparciu o dokumenty dołączone do odwołania. Zgromadzona w sprawie dokumentacja została sporządzona w sposób rzetelny i nie budzący wątpliwości, a zeznania świadków i

odwołującego są spójne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, dając łącznie pełny obraz przebiegu i charakteru zatrudnienia odwołującego w spornych okresach. Nadto zeznania świadków korelują z zapisami w dokumentacji dołączonej do odwołania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. G. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1383, ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu pozostawało ostatecznie ustalenie, czy okres zatrudnienia Z. G. w Kombinacie (...) S.A. od 1 grudnia 1990r. do 14 czerwca 1991r. i w Firmie Handlowej (...) w okresie od 5 września 1991r. do 31 grudnia 1998r., można uznać z okresy pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku, wykonywanej w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2007r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2007r. oraz nieprzystąpieniu do OFE. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia i równocześnie ze złożeniem wniosku emerytalnego wniósł o przekazane środków zgromadzonych w OFE na rzecz dochodów budżetu państwa. Kwestie te nie były sporne.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył mu jedynie 11 lat i 28 dni takiej pracy.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony posiada wymagany 15 letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony niewątpliwie od momentu przeniesienia go do zakładowej straży pożarnej, do końca zatrudnienia u pierwszego z powyższych pracodawców, zajmował się wyłącznie prowadzeniem samochodu strażackiego, który był pojazdem uprzywilejowanym. Tym samym wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnych warunkach.

Podobnie w drugim spornym okresie ubezpieczony na pewno do roku 1998, faktycznie, stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał wyłącznie pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 ton i nie był kierowany do innych prac, co było podyktowane tym, że w niewielkiej hurtowni napojów był on jedynym stałym kierowcą posiadającym uprawnienia do prowadzenia tych pojazdów, a także organizacją pracy, polegającą na wysyłaniu kierowców na kolejne, czasem długie trasy. Z kolei samochodami dostawczymi jeździli serwisant i magazynier. Odwołujący natomiast jeździł takim i samochodami dopiero w końcowym okresie zatrudnienia u tego pracodawcy, co było związane z coraz mniejszymi zamówieniami od klientów, którym dostarczano towar. Takie kursy wykonywał sporadycznie..

Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów, wymienione zostały w wykazie A, dział VIII, poz. 2, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Bez znaczenia pozostaje, że pierwszy pracodawca wystawił odwołującemu za powyższy okres świadectwo pracy w warunkach szczególnych, z powołaniem się na niewłaściwą pozycję wykazu takich prac, zaś drugi pracodawca nie wystawił odwołującemu za powyższy okres świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został bowiem w stosunku do obu spornych okresów, wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że Z. G. z momentem osiągnięcia wieku 60 lat, tj. od 24 grudnia 2017r., spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikające z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Mając na względzie powyższe, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od 24 grudnia 2017r. O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r. poz. 1800, ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

(-) SSO Teresa Kalinka